

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Anna Kalata

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 19.01.07

nr. 481 podpis

BPS

Warszawa, 17.01. 2007 r.

DUS-07-771-BB/06

SEKRETARIAT
Biuro Prac Senackich
wpłynęło dn. 18.01.07
nr. 674 podpis

19.01.07

Pan
Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na przesłane przy piśmie z dnia 20 grudnia 2006r. znak: BPS/DSK-043-795/06 oświadczenie złożone przez Senatora Bronisława Korfantego na 23 posiedzeniu Senatu w dniu 14 grudnia 2006r. w części sprawy dotyczącej dokumentowania okresów zatrudnienia oraz wynagrodzenia, dochodu przy ustalaniu wysokości emerytury lub ponownego ustalenia wysokości tego świadczenia w związku ze sprawą Pana Janusza Kulika, byłego pracownika KWK „Siemianowice” ZG „Rozalia” obecnie przebywającego na emeryturze uprzejmie wyjaśniam, co następuje:

Świadczenia pieniężne, jak przykładowo emerytura lub renta z tytułu niezdolności do pracy, wynikające z powszechnego systemu emerytalno – rentowego uregulowanego przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2004r. Nr 39, poz. 353 z póź. zm.) na zasadach i w wysokości określonych w wymienionych przepisach przysługują osobom podlegającym obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Przepisami wskazanej ustawy określono, że podstawę emerytury stanowi przeciętna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne lub na ubezpieczenie społeczne

w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę.

Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury może stanowić przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie emerytalne w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Przy ustalaniu uprawnień do emerytury jak również ustalaniu wysokości tego świadczenia uwzględniane są okresy składkowe i nieskładkowe. Z tym, że okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nie przekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

Na wysokość emerytury składają się dwie części:

- pierwsza, jednakowa dla wszystkich ubezpieczonych wynosząca 24% kwoty bazowej (tzw. część socjalna),
- druga uzależniona od wysokości indywidualnych zarobków oraz od długości okresów składkowych (liczonych po 1,3% podstawy wymiaru za każdy rok) i okresów nieskładkowych (liczonych po 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok).

Z powyższego wynika generalna zasada obowiązująca w systemie emerytalno – rentowym, zgodnie z którą wysokość indywidualnej emerytury uzależniona jest od indywidualnej długości stażu pracy i indywidualnej wysokości wynagrodzenia uzyskiwanego w czasie aktywności zawodowej, a z nim związanej wysokości składki płaconej na ubezpieczenie społeczne.

W celu ustalenia wysokości indywidualnej emerytury lub ponownego obliczenia wysokości tego świadczenia zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. z 1983r. Nr 10, poz.49 z póź. zm.) osoba zainteresowana zobowiązana jest przedłożyć w organie rentowym środki dowodowe stwierdzające okresy zatrudnienia oraz wysokość osiąganego zarobku lub dochodu.

Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia, są pisemne zaświadczenia zakładów pracy wydane na podstawie posiadanych dokumentów oraz legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca odpowiednie wpisy tj. datę rozpoczęcia

i zakończenia pracy, rodzaj wykonywanej pracy, pieczętę zakładu pracy, podpis i pieczętę służbową pracodawcy lub upoważnionego pracownika. bądź uznane tych okresów orzeczeniem sądu.

Do potwierdzenia okresów zatrudnienia mogą służyć także takie dowody jak legitymacja służbowa, umowa o pracę, wpisy w dowodach osobistych, pisma kierowane przez zakłady pracy do pracownika w czasie trwania zatrudnienia na przykład o powołaniu, mianowaniu, angażowaniu, zwolnieniu, wyróżnieniu, udzielenia urlopu jeżeli na ich podstawie można ustalić okres zatrudnienia.

Okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń zakładu pracy. Zeznania świadków przedstawia osoba ubiegająca się o przyznanie świadczenia.

Dokumentem potwierdzającym wysokość wynagrodzeń wymaganym do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno - rentowych jest zaświadczenie wystawione przez pracodawcę na druku wg wzoru określonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (aktualnie druk ZUS Rp 7) lub legitymacja ubezpieczeniowa, zawierająca odpowiednie wpisy o okresach zatrudnienia i osiągniętych w tych okresach wynagrodzeniach.

Obowiązuje generalna zasada, zgodnie z którą zaświadczenie stwierdzające wysokość osiągniętych wynagrodzeń lub dochodu powinno być wystawione przez pracodawcę lub prawnego następcę pracodawcy na podstawie dokumentacji płacowej

Zakłady pracy do końca 1990r. nie były zobowiązane do przechowywania dokumentacji płacowej przed 1980r. dłużej niż przez okres 12 lat. Dokumentację płacową, jako nie archiwalną zakład pracy niszczył. Niektóre zakłady pracy, jednak nie niszczyły tej dokumentacji, w związku z tym zachowała się ona do chwili obecnej.

Przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 1991r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości (Dz.U. z 1991r. Nr 10, poz. 31) uregulowano, że okres przechowywania list płac, kart zbiorowych płac lub innych dokumentów, na podstawie których można ustalić podstawę wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych jest uzależniony od okresów przewidzianych w przepisach emerytalno-rentowych. Od dnia wejścia w życie przepisów wymienionego rozporządzenia tj. od dnia 1 stycznia 1991r. archiwa państwowe nie wydają zezwoleń na likwidację dokumentacji płacowej zakładów pracy przed upływem 50 lat okresu przechowywania.

Regulacjami powołanej ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zostało określone, że płatnik składek jest zobowiązany przechowywać listy płac, karty wynagrodzeń albo inne dowody na podstawie, których

następuje ustalenie podstawy wymiaru emerytury lub renty przez okres 50 lat od dnia zakończenia przez ubezpieczonego pracy u danego płatnika.

Jeżeli jednak dokumentacja płacowa nie istnieje, to zaświadczenie o wysokości osiągniętych wynagrodzeń może być wydane na podstawie danych zawartych w aktach osobowych pracownika, w oparciu o dane zawarte przykładowo w umowie o pracę, pismach o powołaniu, mianowaniu oraz w innych pismach, określających wynagrodzenie danej osoby.

Przy ustalaniu podstawy wymiaru świadczeń z dokumentacji zastępczej obowiązuje ścisła zasada uwzględniania tylko takich składników wynagrodzenia określonego w aktach osobowych, które przysługiwały bezwarunkowo w czasie trwania zatrudnienia jako stałe składniki w określonej wysokości - przykładowo wynagrodzenie zasadnicze, stałe dodatki określone kwotowo.

Inne składniki wynagrodzenia – premie, nagrody, czy dodatki mogą być uwzględnione tylko wówczas, jeżeli zachowana dokumentacja wskazuje niewątpliwie na ich faktyczną wypłatę w określonej wysokości, od której została odprowadzona składka na ubezpieczenie społeczne.

Nie mogą być uwzględnione premie, nagrody czy dodatki określone w dokumentacji osobowej pracownika jako składniki wynagrodzenia przysługujące warunkowo, przykładowo uzależnione od wykonania planu produkcyjnego lub uznaniowe i wypłacane w zmiennych wysokościach – w razie braku dokumentów potwierdzających ich wypłatę i wysokość.

W przypadkach, gdy w aktach osobowych pracownika wynagrodzenie określone jest stawką godzinową – dopuszczalne jest ustalenie wynagrodzenia, stanowiącego podstawę wymiaru świadczenia tylko wówczas, jeżeli zachowały się dane dotyczące ilości godzin, jaką pracownik faktycznie przepracował w danym okresie na określonym stanowisku (dziennie, tygodniowo, miesięcznie).

W razie, gdy zainteresowany nie ma możliwości uzyskania wymaganych dowodów (zaświadczenie pracodawcy lub legitymacja ubezpieczeniowa) możliwe jest przyjęcie dokumentacji płacowej sporządzonej przez archiwa lub uwierzytelnionej kopii sporządzonej przez inne instytucje przechowujące dokumentację danego zakładu pracy bądź prywatnego przechowawcę.

Do ustalenia podstawy wymiaru z takiej dokumentacji może być przyjęte wynagrodzenie i inne składniki, co do których nie ma wątpliwości, iż były wypłacane i podlegały składce na ubezpieczenie społeczne.

Wysokości wynagrodzenia lub dochodu, które ma stanowić podstawę wymiaru emerytury nie można udowodnić zeznaniami świadków.

Decyzje w sprawie ustalenia wysokości indywidualnej emerytury lub ponownego jej ustalenia na podstawie udokumentowanego wniosku podejmują oddziały Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w miejscu zamieszkania osoby zainteresowanej.

Na wniosek osoby zainteresowanej wysokość emerytury ulega ponownemu ustaleniu przez organ rentowy, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawnione okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczenia lub na jego wysokość.

Osobie zainteresowanej od decyzji organu rentowego przysługuje prawo odwołania na drodze sądowej do sądu okręgowego - sądu pracy i ubezpieczeń społecznych i sądu apelacyjnego.

Jeżeli chodzi o sprawę Pana Janusza Kulika, byłego pracownika KWK „Siemianowice” ZG „Rozalia” obecnie przebywającego na emeryturze, to pragnę uprzejmie poinformować, iż sprawa ta celem jej zbadania i przedstawienia stanowiska została przesłana na ręce Pani Aleksandry Wiktorow Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W związku z powyższym uprzejmie wyjaśniam, iż odpowiedź w sprawie Pana Janusza Kulika zostanie udzielona niezwłocznie po otrzymaniu stanowiska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

pouważam:
MINISTER PRACY
(POLITYKI SPOŁECZNEJ)
Anna Kalata